NORAKSTS
Lieta Nr.A42468605
AA43 – 0016– 12/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 27.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Dz.Amerika,
tiesneses I.Meldere un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicējas Lietuvas uzņēmuma „Janinos Kirkutienes" (pēc reorganizācijas 2006.gada 29.novembrī – slēgtā akciju sabiedrība „Baltijos lyderis") pārstāvim zvērinātam advokātam Andim Raudiņam un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *I.M.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Lietuvas uzņēmuma „Janinos Kirkutienes" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2005.gada 5.septembra lēmuma Nr.16.11.2/1669 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 30.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 5.septembrī Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID vai atbildētājs) ģenerāldirektora vietnieks pieņēma lēmumu Nr.16.11.2./1669 (turpmāk – Lēmums), saskaņā ar kuru Lietuvas uzņēmumam „Janinos Kirkutienes" (turpmāk – pieteicēja) tika uzlikts pienākums samaksāt muitas parādu Ls 3354,20 apmērā.

[1.1] Lēmumā konstatēts, ka saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 11.panta otrās daļas 2.punktu VID veica pārbaudi par tranzīta muitas procedūras – tranzīts – ievērošanu, kas tika uzsākta ar deklarāciju MNR 04LTLUA0000268384.

[1.2] Lēmumā norādīts, ka galvenā atbildīgā persona – pieteicēja – 2004.gada 19.jūnijā uzsāka tranzīta muitas procedūru Lietuvas Republikā no muitas izbraukšanas iestādes „Molo jūru uostas postas". Tranzīta deklarācijā minētā galamērķa iestāde ir Terehova. Preces šajā muitas iestādē netika nogādātas un Lietuvas Republikas Finanšu ministrijas Muitas departamenta rīcībā nebija nekādu dokumentu, kas apliecinātu tranzīta procedūras pabeigšanu. Saskaņā ar dokumentiem, kas bija Lietuvas Muitas departamenta rīcībā, krava tika izkrauta Latvijas Republikā bez Muitas dienesta uzraudzības.

[2] 2005.gada 26.septembrī pieteicēja iesniedza VID iesniegumu, kurā lūdza atlikt līdz vienam gadam nodokļu administrācijas veiktās kontroles rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu un soda naudas samaksu un norādīja, ka VID lēmumi ir nepamatoti, kā arī lūdza nosūtīt pieņemto lēmumu tulkojumus valsts valodā, lai nerastos strīdi gadījumā, ja būs nepieciešams Lēmumu pārsūdzēt tiesā.

Pieteicēja atbildi uz 2005.gada 26.septembra iesniegumu nesaņēma un 2005.gada 14.oktobrī iesniedza VID iesniegumu „Par pieņemto lēmumu atcelšanu".

2005.gada 26.oktobrī pieteicēja saņēma VID atbildi Nr.1616.3.2/28860, kurā tika paskaidrots, ka VID lēmumi valsts valodā netiks izsūtīti, pamatojoties uz Valsts valodas likuma 8.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka sarakste ar ārvalstīm var notikt svešvalodā. VID norādīja, ka nevar izskatīt pēc būtības 2005.gada 14.oktobra iesniegumu, kurā izteikts lūgums par lēmuma atcelšanu, jo 2005.gada 14.oktobra iesniegums nav noformēts kā papildinājums 2005.gada 26.septembra iesniegumam.

[3] 2005.gada 28.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums ar lūgumu atcelt Lēmumu.

Pieteikumā norādīti sekojoši argumenti.

[3.1] Pieteicējas rīcībā nav visu nepieciešamo dokumentu, jo daļa dokumentu ir izņemti un atrodas Latvijas Republikas Muitas lietu prokuratūrā. Prokuratūra ir ierosinājusi krimināllietu, kurā pieteicēja atzīta par cietušo, jo pret viņu veiktas krāpnieciskas darbības.

[3.2] Tas, ka Lēmums pieteicējai tika nosūtīts angļu valodā, kaut gan pieteicēja ir Lietuvas uzņēmums un angļu valodu pilnībā nepārvalda, radīja neskaidrības un maldināja pieteicēju par Lēmuma juridisko spēku un tā pārsūdzības kārtību.

[3.3] Tā kā pieteicējas 2005.gada 14.oktobra iesniegums nesaturēja citu un atsevišķu prasījumu, kā arī tajā tika norādīts, ka Lēmums ir nepamatots un atceļams, tad šis iesniegums bija uzskatāms par 2005.gada 26.septembra iesnieguma papildinājumu. Uz to norāda arī tas, ka uz abiem šiem iesniegumiem tika saņemta viena atbilde.

[3.4] Pieteicēja nevar būt nodokļu maksātāja, jo tā Latvijas Republikas teritorijā nenodarbojās ar uzņēmējdarbību, tai nepiederēja prece un tā neguva ienākumus. Pieteicēja nebija arī kravas deklarētāja.

[3.5] Tā kā gan kravas nosūtītājs, gan kravas saņēmējs ir viena un tā pati firma – „Claremont LLC", kas varēja gūt ienākumus no uzņēmējdarbības, tieši tai ir jāveic visi nepieciešamie nodokļu maksājumi.

[3.6] VID veicis nepamatoti augstu nodokļu uzrēķinu, kas neatbilst pārvadātās kravas tirgus vērtībai.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā atbildētājs pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

Paskaidrojumā norādīts, ka VID ģenerāldirektoram adresētajā vēstulē pieteicējas pārstāvis norādīja tikai uz iespējamību, ka lēmumi tiks pārsūdzēti, nevis izteicis lūgumu Lēmumu atcelt. Tā kā minētajā vēstulē netika izteikts lūgums atcelt Lēmumu, tad 2005.gada 14.oktobra vēstulē izteiktos prasījumus nevar uzskatīt par 2005.gada 26.oktobra vēstules papildinājumiem.

Tā kā 2005.gada 14.oktobra vēstule saturēja pilnīgi citu, atsevišķu prasījumu, kurš saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 44.pantu un likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 22.panta pirmās daļas 3.punktu bija jāiesniedz noteiktā termiņā, tad VID pamatoti nav izskatījis šajā iesniegumā ietvertos prasījumus pēc būtības.

[5] Ar Administratīvās apgabaltiesas (turpmāk – apgabaltiesa) 2008.gada 30.jūnija lēmumu atcelts Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 26.marta spriedums, ar kuru apmierināts pieteikums, un administratīvā lieta par Lēmuma atcelšanu nodota jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2008.gada 29.septembra lēmumu apgabaltiesas 2008.gada 30.jūnija lēmums atstāts negrozīts.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 30.jūnija spriedumu pieteikums apmierināts, balstoties uz šādiem motīviem.

Tiesa konstatējusi, ka Lēmums ir izdots angļu valodā un pieteicējai arī uz tās pieprasījumu netika nosūtīts Lēmuma tulkojums latviešu valodā, par ko lietā nav strīda. Lietā ir strīds par to, vai attiecībā pret pieteicēju pamatoti ir aprēķināts muitas parāds Ls 3354,20 apmērā.

Tiesa no Valsts valodas likuma 3.panta pirmās daļas un 8.panta pirmās daļas secinājusi, ka atbildētājam bija pienākums Lēmumu izdot latviešu valodā.

Tomēr atbildētājs, neskatoties uz pieteicējas 2005.gada 26.septembra iesniegumā izteikto lūgumu izsniegt Lēmumu latviešu valodā, netika šo pieteicēja lūgumu apmierinājis un 2005.gada 26.oktobra atbildē Nr.16.3.2/28860 cita starpā paskaidrojis, ka VID lēmumi valsts valodā netiks izsūtīti.

Tādējādi atbildētājs, atsakoties pieteicējai izsniegt Lēmumu latviešu valodā, ir pieļāvis procesuālu pārkāpumu. Tiesa vērtējusi, vai atbildētāja pieļautais procesuālais pārkāpums ir atzīstams par nebūtisku vai būtisku, proti, tādu, kas var būt par pamatu Lēmuma atcelšanai.

Tiesa atsaukusies uz APL 61.pantu un APL 14.[1]pantā nostiprināto procesuālā taisnīguma principu.

Izskatot līdzīgu lietu, apgabaltiesa norādījusi, ka izšķiroša nozīme ir faktam, ka lēmumu izdevusi Latvijas Republikas valsts iestāde, kura saskaņā ar Valsts valodas likuma 3. un 8.pantu dokumentus sastāda latviešu valodā. Līdz ar to, ja lēmums attiecībā uz ārvalsts uzņēmumu pretēji tiesību normās noteiktajam izdots tikai angļu valodā, tad iestādei, saņemot no personas iesniegumu, kurā izteikts lūgums izsniegt lēmumu valsts valodā, bija pienākums to izsniegt

latviešu valodā (*sk. apgabaltiesas 2008.gada 25.jūnija lēmuma lietā Nr.AA43-0570-08/14 9.punktu*).

Pieteicējas rīcībā nebija sākotnējais lēmums valodā, kuru pieteicēja pārvalda, bet angļu valodā, un šis fakts liedza pieteicējai uzreiz iesniegt motivētu apstrīdēšanas iesniegumu un lūgumu atcelt Lēmumu. Tāpat no pieteikuma izriet, ka pieteicējas rīcībā nebija visu nepieciešamo dokumentu, jo daļa dokumentu atradās Muitas lietu prokuratūrā. Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa atzinusi par pamatotu pieteicējas argumentu, ka tas, ka Lēmums ir angļu valodā, varēja maldināt pieteicēju par pieņemtā Lēmuma juridisko spēku un tā pārsūdzēšanas kārtību.

Līdz ar to VID nav nodrošinājis iespēju pieteicējai (pieteicējas pārstāvim) iepazīties ar lietas materiāliem tai saprotamā valodā (valsts valodā), kas noveda pie tā, ka pieteicēja nebija pilnībā informēta par administratīvās lietas faktiskajiem apstākļiem un attiecīgi nevarēja savlaicīgi paust savu attieksmi par Lēmumā konstatētajiem faktiem.

Tādējādi atbildētājs ir pieļāvis būtisku procesuālu pārkāpumu un Lēmums ir prettiesisks.

[7] Atbildētājs par spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda uz šādām lietas izskatīšanā pieļautajām kļūdām.

[7.1] Tiesai, izskatot lietu, bija jāizlemj jautājumi par to, vai administratīvā akta noformēšana angļu valodā ir būtisks procesuālais pārkāpums un vai ar Lēmumu uzliktais pienākums samaksāt muitas parādu ir pamatots. Tiesa spriedumā vērtējusi tikai to, vai tas, ka administratīvais akts ir noformēts angļu valodā, ir būtisks procesuāls pārkāpums, atstājot bez ievērības pieteicējas pienākumu maksāt muitas parādu, pamatojoties uz objektīvi konstatētajiem faktiem.

[7.2] Tiesa nepamatoti un neanalizējot visus lietas faktiskos apstākļus secinājusi, ka administratīvā akta izdošana angļu valodā attiecībā pret ārvalstu juridisko personu ir būtisks procesuāls pārkāpums un tādējādi administratīvais akts atzīstams par prettiesisku un atceļamu.

Pirmkārt, tiesa, uzskatot, ka VID ir pieļāvis Valsts valodas likuma 8.panta pirmās daļas pārkāpumu, nav ņēmusi vērā, ka šis pārkāpums tika novērsts un pieteicēja lietas izskatīšanas gaitā tiesā varēja norādīt argumentus un iebildes par ievedmuitas nodokļa uzrēķinu, bet pieteicēja to nav darījusi. Tas, ka atsevišķas administratīvā akta formas kļūdas, kuras nepadara administratīvo aktu par prettiesisku, ir labojamas, ir atzīts tiesību doktrīnā.

Pat ja pieteicējai sākotnēji varēja nebūt skaidrs Lēmuma saturs, tad tiesā šāds administratīvā akta formas trūkums jau bija novērsts un tiesa, objektīvi izvērtējot pierādījumus, varēja atcelt nodokļu uzrēķinu tikai gadījumā, ja šis uzrēķins būtu bijis nepamatots. Tiesa šādu muitas uzrēķina nepamatotību nav konstatējusi.

Otrkārt, fakts, ka administratīvais akts tika izdots angļu valodā, ietekmē tikai tā formu, nevis saturu pēc būtības. Minētais jāvērtē kopsakarā ar apstākli,

ka lietā izšķiramais strīds sākotnēji pastāvēja par procesuālā termiņa nokavējumu un VID atteikumu izskatīt pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu. Stadijā, kad minētais jautājums bija izšķirts un tulkojums no VID puses tika iesniegts tiesai, administratīvā akta saturs nemainījās, proti, tas joprojām uzlika pienākumu samaksāt muitas parādu. Spriežot pēc pieteicējas izteiktajiem argumentiem, pieteicējai Lēmuma saturs bija saprotams.

[8] Paskaidrojumos par apelācijas sūdzību pieteicēja to neatzīst un spriedumu uzskata par pamatotu un likumīgu. Pieteicēja norāda turpmāk minēto.

[8.1] VID Lēmuma tulkojumu iesniedza tiesā tikai četrus gadus pēc Lēmuma pieņemšanas. Līdz ar to VID pārkāpa APL 2.panta pirmajā un trešajā daļā nostiprināto pienākumu nodrošināt demokrātiskas, tiesiskas valsts pamatprincipu ievērošanu konkrētās publiski tiesiskajās attiecībās starp valsti un privātpersonu, kā arī nodrošināt tiesību normu tiesisku, precīzu un efektīvu piemērošanu publiski tiesiskajās attiecībās.

[8.2] No 2005. līdz 2009.gadam tiesā tiek risināts strīds, kas izriet tikai un vienīgi no atbildētāja prettiesiskās rīcības, neizsniedzot pieteicējai dokumentus valsts valodā un liekot šķēršļus Lēmuma pārsūdzībai.

[8.3] Nav pamatots apelatora viedoklis, ka pieteicēja lietas izskatīšanas gaitā varēja izteikt iebildumus par Lēmumu, jo tā formas kļūdas tika novērstas.

Saskaņā ar APL 79.panta pirmo daļu administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, taču laikā, kad Lēmuma tulkojums tika iesniegts tiesā, apstrīdēšanas termiņš bija nokavēts par četriem gadiem. Turklāt Lēmums atbilstoši APL 74.pantam nebija spēkā, jo adresātam tas nebija saprotams. Lēmums nebija pamatots atbilstoši APL 67.panta ceturtajai daļai.

[8.4] APL 69.pantā nav paredzēts gadījums, kad administratīvā akta formas trūkumu var novērst.

[9] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina un apelācijas sūdzību uzturēja, balstoties uz paskaidrojumos un apelācijas sūdzībā sniegtajiem argumentiem.

Pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja un apelācijas sūdzību neatzina, pamatojoties uz pieteikumā un paskaidrojumos sniegtajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Kā to pareizi konstatējusi pirmās instances tiesa, Lēmums sākotnēji izdots tikai angļu valodā, ko tiesa atzinusi par būtisku procesuālu pārkāpumu, kas novedis pie Lēmuma prettiesiskuma un tā atcelšanas. Lēmums pārtulkots

latviešu valodā 2008.gada 9.maijā (*lietas I sējuma 88.-91.lapa*) un pievienots lietas materiāliem.

Apgabaltiesa piekrīt tam, ka Lēmuma neizdošana valsts valodā ir procesuāls pārkāpums. Šādus secinājumus izdarījis Senāts 2008.gada 18.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-646/2008 13.punktā. Tā kā izskatāmā lieta ir identiska minētajai, tad šie secinājumi attiecināmi arī uz izskatāmo lietu.

Tai pat laikā nevar piekrist pirmās instances tiesas secinājumam, ka šāds pārkāpums ir atzīstams par būtisku.

[11.1] Senāts 2011.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-130/2011 11.punktā norādījis, ka noteikta veida procesuāls pārkāpums attiecībā pret noteiktu personu vai pastāvot noteiktiem faktiskajiem apstākļiem, var tikt atzīts par būtisku, savukārt attiecībā pret citu personu vai pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem apstākļiem, tāda paša pārkāpuma nozīme var nebūt tik liela, lai radītu pamatu administratīvā akta atcelšanai. Tas, vai pārkāpums ir vai nav būtisks, atkarīgs no tā, cik ļoti pārkāpums ir ietekmējis procesa rezultātu. Tādējādi secinājums par pārkāpuma būtiskumu izdarāms tikai pēc tam, kad ir vispusīgi un pilnīgi noskaidroti lietas faktiskie apstākļi un objektīvi novērtēti lietā esošie pierādījumi, kas liecina par konkrētā administratīvā akta adresāta tiesību aizskārumu konkrētajos apstākļos.

Administratīvā akta izdošanas valodas neievērošana ir pārkāpums attiecībā uz administratīvā akta formu, un šāda kļūda var ietekmēt iespēju administratīvā akta adresātam saprast akta saturu un pamatojumu. Savukārt administratīvā akta pamatojuma trūkums, skatot pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu, var tikt uzskatīts gan par tik būtisku procesuālu pārkāpumu, ka tā dēļ administratīvais akts ir atceļams, gan par tādu pārkāpumu, kurš norādāms kā administratīvā akta trūkums, bet kurš pats par sevi nerada tādas tiesiskās sekas kā administratīvā akta atcelšana. Tas izvērtējams katrā konkrētajā gadījumā (*sk. Senāta 2006.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-432/2006 10.punktu, 2007.gada 27.marta sprieduma lietā Nr.SKA-87/2007 11.punktu, 2011.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-130/2011 12.punktu*).

Senāts secinājis, ka valsts valodas lietošana, aizsardzība un attīstība tiek saistīta ar nacionālo identitāti, noteiktu sabiedrību un valsts teritoriju. Proti, Valsts valodas likuma mērķis nav vērsts uz to, lai panāktu latviešu valodas neierobežotu izplatību ārpus valsts robežām ar Latvijas sabiedrību nesaistītā komunikācijā. Minēto apstiprina arī Valsts valodas likuma 8.panta pirmās daļas otrais teikums, kurš noteic, ka sarakste un cita veida saziņa ar ārvalstīm var notikt svešvalodā, kā arī minētā likuma 10.panta ceturtā daļa, kura noteic, ka valsts un pašvaldību iestādes, organizācijas un uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības) no ārvalstīm saņemtos dokumentus var pieņemt un izskatīt bez tulkojuma valsts valodā (*Senāta 2011.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-130/2011 14.punkts*).

Ievērojot minēto, secināts, ka Valsts valodas likumā ietvertās tiesību normas ir vērstas uz to, lai citastarp nodrošinātu un aizsargātu Latvijas sabiedrības tiesības brīvi lietot latviešu valodu visās dzīves jomās, tostarp saziņā ar valsts institūcijām visā valsts teritorijā. Līdz ar to iestādes rīcība, pārkāpjot

Valsts valodas likuma normas, neapšaubāmi var būtiski skart Latvijas sabiedrībai piederīgu personu, tostarp Latvijas Republikā reģistrētu juridisko personu, tiesības, taču šis pārkāpums nevar vienlīdz būtiski aizskart Latvijas sabiedrībai nepiederīgu vai ārpus Latvijas Republikas reģistrētu juridisko personu tiesības (*Senāta 2011.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-130/2011 15.punkts*).

Konkrētajā gadījumā administratīvā akta adresāte ir Lietuvas Republikā reģistrēta juridiskā persona. Tādējādi tā nevar tikt pieskaitīta to personu lokam, uz kuru tiesību aizsardzību primāri vērstas Valsts valodas likuma normas, un iestādes pieļautais Valsts valodas likuma pārkāpums nevar tai radīt tādu pašu tiesību aizskārumu, kā tad, ja šī persona būtu reģistrēta Latvijas Republikā un būtu tieši juridiski saistīta ar Latvijas Republiku. Ievērojot minēto, atzīstams, ka iestādes rīcība, neizdodot administratīvo aktu latviešu valodā, nevar tikt vērtēta atrauti no apstākļa, ka konkrētajā lietā publiski tiesisks pienākums noteikts ārvalstu nodokļu maksātājam (*sal. sk. Senāta 2011.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-130/2011 16.punktu*).

[11.2] Lietas materiālos atrodas pieteicējas pārstāvja 2005.gada 26.septembra iesniegums (*lietas I sējuma 15.-16.lapa*), kurā norādīts, ka ar Lēmumu pieteicējai uzlikts pienākums samaksāt muitas nodokli. Pieteicēja uzskata Lēmumu par nepamatotu, jo bijusi tikai preces pārvadātāja, pret kuru veiktas prettiesiskas, krimināli sodāmas darbības. Iesniegumā norādīts, ka nav saprotams, no kādām summām aprēķināts nodokļu parāds, piemērojot 18% likmi, jo kravas vērtība bijusi vismaz trīs reizes mazāka. Šobrīd nav iespējams šo informāciju pārbaudīt, jo pieteicējas rīcībā nav visu nepieciešamo dokumentu. Pieteicēja lūdz atlikt nodokļu maksājumu samaksu līdz vienam gadam, jo pieteicējas rīcībā nav brīvu līdzekļu. Pieteicēja nav rēķinājusies ar to, ka Latvijā tiks apkrāpta un preces piesavināsies citas personas.

Papildus minētajam pieteicējas 2005.gada 14.oktobra iesniegumā VID (*lietas I sējuma 17.-19.lapa*) norādīts, ka nerezidenti maksā nodokļus saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem par Latvijas Republikā gūtiem ienākumiem. Pieteicējai prece nepiederēja, Latvijas Republikā ar uzņēmējdarbību pieteicēja nav nodarbojusies un nav guvusi ienākumus, tāpēc pieteicēja nevar būt nodokļu maksātāja. Iesniegumā ir detalizēti aprakstīti lietas faktiskie apstākļi, kā arī norādīts, ka pieteicējas rīcībā kravas deklarācijas nav bijušas. Krava tikusi izkrauta pēc norādītās adreses un kravas pavaddokumentos ticis atzīmēts, ka kravu saņēmis uzņēmums „Claremont LLC", kuram kravu arī bija jāsaņem. Uzņēmums „Claremont LLC" bijis gan preču nosūtītājs, gan saņēmējs. Policijas veiktās pārbaudes rezultātā noskaidrots, ka pēc norādītās adreses atrodas cita noliktava (nevis muitas noliktava „Baltmarine Terminal Ltd") un kravu izkrāvis IU „Vecmilgrāvis". Pēc kravas izkraušanas transportlīdzekļi atgriezušies Lietuvā, jo kravas pārvadājums bijis pabeigts un prece nodota tās saņēmējam, kas bijis arī kravas nosūtītājs. Saistībā ar to, ka pieteicēja tikusi maldināta, uzsākts kriminālprocess. Tā kā kravas nosūtītājs un saņēmējs ir viens un tas pats uzņēmums „Claremont LLC", kurš Latvijā guvis ienākumus, tad pienākums

samaksāt nodokļu maksājumus uzliekams „Claremont LLC", nevis pieteicējai. Tirgus vērtība kravai CMR netika norādīta. Pieteicējas ieskatā VID nepareizi aprēķinājis nodokļu maksājumus, jo bijis jāvadās no rēķinā (invoice) uzrādītās preču vērtības. Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta ceturtajā daļā noteikto ar PVN apliekamā vērtība ir preču tirgus vērtība. Pieteicēja arī norādījusi, ka kravai bijis galvotājs uzņēmums „Lamantinas", kam jāuzņemas atbildība saskaņā ar noslēgto līgumu.

[11.3] Izvērtējot pieteicējas pārstāvja iesniegto iesniegumu saturu, apgabaltiesa atzīst, ka tajos ir detalizēti aprakstīti lietas faktiskie apstākļi un pausti argumenti, kādēļ pieteicēja uzskata Lēmumu par nepamatotu un atceļamu. Pieteicējas norādītie apsvērumi ir loģiski sasaistāmi ar Lēmuma saturu, turklāt lietas izskatīšanas laikā pieteicēja jaunus argumentus nav izteikusi. Līdz ar to secināms, ka pieteicējai ir bijis saprotams Lēmuma saturs un pamatojums, kā arī pieteicēja ir īstenojusi tiesības apstrīdēt un pārsūdzēt Lēmumu.

Ņemot vērā minēto, nav pamata atzīt VID pieļauto procesuālo pārkāpumu par būtisku, proti, tādu, kas pats par sevi izraisītu Lēmuma prettiesiskumu.

[12] Izvērtējot Lēmuma pamatotību pēc būtības, apgabaltiesa konstatē šādus apstākļus.

[12.1] 2004.gada 19.jūnijā Lietuvas Republikā nosūtītāja muitas iestādē Molo jūrų uosto postas muitas kontroles punktā (kods: LTLUA000) uzsākta muitas tranzīta procedūra, noformējot tranzīta pavaddokumentu (muitas deklarāciju) T1 MRN 04LTLUA00000268384, kura 50.ailē kā saistību izpildītāja ir norādīta pieteicēja. Kā saņēmēja muitas iestāde muitas deklarācijas 53.ailē ir norādīts Terehovas muitas kontroles punkts (kods LV 000722) (*lietas I sējuma 192.-193.lapa*). Kravas pavaddokumentā CMR kā preču (sasaldēta stavrida) nosūtītājs un saņēmējs ir norādīts Amerikas Savienoto Valstu uzņēmums „Claremont LLC" (*lietas I sējuma 33.lapa (salasāms dokuments angļu valodā, 133.-134.lapa un 190.-191.lapa (dokuments ar tulkojumu)*).

[12.2] 2004.gada 1.septembrī ierosināta krimināllieta Nr.11810018504 par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 190.panta otrajā daļā (kontrabanda personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās). Kriminālprocesa ietvaros noskaidrots, ka naktī uz 2004.gada 20.jūniju no Lietuvas uz Krieviju caur Latvijas muitas termināla tika vestas 153 tonnas saldētas zivis, taču, neievedot muitas noliktavā, kravām norautas muitas plombas un kravas izkrautas Rīgā, Atlantijas ielā 15. No liecinieku liecībām secināts, ka visi automašīnu šoferi (tostarp arī uzņēmuma „Janinos Kirkutienes" šoferis *R.G.*) Klaipēdas ostā „Klasko" pēc kravas iekraušanas saņēmuši kravas pavaddokumentus (CMR, tranzīta deklarāciju „T2", rēķinu (invoice)), kravām uzlikts muitas nodrošinājums – plomba, taču pie kravas izkraušanas Latvijas muitas amatpersona nav piedalījusies. Šoferiem bijusi zināma kravas izkraušanas vieta (Rīgā, Atlantijas ielā 15), līdz ar to viņi nevarēja nezināt, ka norādītajā adresē neatrodas muitas noliktava un tādējādi Rīgā, Atlantijas ielā 15 nedrīkst izkraut kravu. Par muitas procedūras (tranzīts) noteikumu pārkāpšanu

muitas iestādei netika paziņots. Atbilstoši VID Galvenās muitas pārvaldes rīcībā esošajai informācijai transportlīdzekļi, ar kuriem tika pārvadāta iepriekšminētā krava, laika periodā no 2004.gada 1.marta līdz 2004.gada 1.jūlijam vairākkārt veikuši kravu pārvadājumus, piesakot dažādas muitas procedūras, līdz ar to secināms, ka muitas procedūru formēšana pārvadātājiem bijusi zināma (*lietas II sējuma 20.-26.lapa*).

[12.3] 2004.gada 30.decembrī Lietuvas Republikas Finanšu ministrijas Muitas departaments nosūtījis pieprasījumu Nr.3B-17.4/19-1428 VID Galvenajai muitas pārvaldei, citastarp norādot, ka 2004.gada 19.jūnijā tika uzsākta Kopienas tranzīta procedūra (tostarp saskaņā ar muitas deklarāciju 04LTLUA00000268384), norādot saņēmēja muitas iestādi Latvijā, taču tranzīta procedūra netika pabeigta, jo Latvijas muitai netika uzrādīta nedz krava, nedz attiecīgie dokumenti un par tiem nav iegūstama nekāda informācija. Tā kā iegūti pierādījumi tam, ka krava nogādāta Latvijas muitas teritorijā, pamatojoties uz Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Regula Nr.2913/92) 215.pantu, Lietuvas Republikas Finanšu ministrijas Muitas departaments lūdzis uzsākt parādu piedziņu un pabeigt minēto tranzīta procedūru (*lietas I sējuma 194. un 196.-197.lapa*).

[13] Saskaņā ar Muitas likuma 3.pantu muitas lietas ietver kārtību, kādā preces pārvieto pāri valsts robežai, to aplikšanu ar ievedmuitas nodokli un izvedmuitas nodokli un citiem normatīvajos aktos paredzētajiem maksājumiem, kurus administrē VID, muitošanu, muitas kontroli, kā arī citus līdzekļus un darbības, ar kuru palīdzību tiek īstenota muitas politika.

Atbilstoši Muitas likuma 4.panta pirmajā daļā noteiktajam VID administrē muitas lietas Eiropas Savienības normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.

Eiropas Savienības muitas noteikumi ietverti Regulā Nr.2913/92, kuras 253.panta septītajā daļā ir noteikts, ka šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 4.panta 9.punktu „muitas parāds" nozīmē personas pienākumu samaksāt ievedmuitas nodokļu summu (ievedmuitas parāds) vai izvedmuitas nodokļu summu (izvedmuitas parāds), kas piemērojams atsevišķām precēm saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas noteikumiem. Atbilstoši Regulas Nr.2913/92 4.panta 12.punktam „parādnieks" nozīmē jebkuru personu, kam ir saistība samaksāt muitas parādu. Regulas Nr.2913/92 203.panta 1.punktā noteikts, ka ievedmuitas parāds rodas, nelikumīgi izņemot no muitas uzraudzības ar ievedmuitas nodokli apliekamas preces. Šā panta 3.punktā noteikts, ka parādnieki ir: persona, kas izņēmusi preces no muitas uzraudzības; jebkura persona, kas piedalījusies šādā izņemšanā vai apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka preces tikušas izņemtas no muitas uzraudzības; jebkura persona, kas ieguvusi vai valdījusi attiecīgās preces un preču iegūšanas vai saņemšanas brīdī apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka tās izņemtas no muitas uzraudzības, un attiecīgā gadījumā persona, kam jāizpilda pienākumi, ko uzliek preču pagaidu glabāšana vai tās muitas procedūras piemērošana, kurā

preces nodotas.

Ievērojot minēto, apgabaltiesai jānoskaidro, vai pieteicējai, tranzīta procedūrā pārvadājot kravu no nosūtītājas muitas iestādes saņēmējai muitas iestādei, ir radies muitas parāds.

[14] Atbilstoši Regulas Nr.2913/92 4.panta 7.punktam „Kopienas preces" nozīmē preces, kas ir: pilnīgi iegūtas vai saražotas Kopienas muitas teritorijā saskaņā ar 23.panta nosacījumiem, atskaitot preces, kas ievestas no valstīm vai teritorijām, kuras neveido Kopienas muitas teritoriju; ievestas no valstīm vai teritorijām, kas neveido Kopienas muitas teritoriju, un ir laistas brīvā apgrozībā; iegūtas vai saražotas Kopienas muitas teritorijā vai nu tikai no precēm, kas minētas otrajā ievilkumā, vai no precēm, kas minētas pirmajā un otrajā ievilkumā.

Tā paša panta 8.punkts noteic, ka „ārpuskopienas preces" nozīmē preces, kas nav minētas 7.apakšpunktā.

No tranzīta deklarācijas T1 MRN 04LTLUA00000268384, kravas pavaddokumenta (CMR) un rēķina (*invoice Nr.8C, lietas I sējuma 179.lapa ar tulkojumu 182.lapā*) izriet, ka darījums, par kuru izrakstīts rēķins, veikts starp Amerikas Savienoto Valstu uzņēmumu „Claremont LLC" un Krievijas uzņēmumu „IMP-EXP Terminal". Līdz ar to pieteicējas pārvadātā prece (sasaldēta stavrida) saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 4.panta 7. un 8.punktu uzskatāma par ārpuskopienas preci, kas tika pārvietota, pamatojoties uz uzsākto tranzīta procedūru.

Saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 91.panta 1.punkta „a" apakšpunktu ārējā tranzīta procedūra atļauj kopienas muitas teritorijā pārvietot no viena punkta uz otru ārpuskopienas preces, neattiecinot uz tām ievedmuitas nodokļus un citus maksājumus vai tirdzniecības politikas pasākumus. Atbilstoši minētā panta 2.punkta „a" apakšpunktam 1.punktā minēto pārvietošanu jāveic saskaņā ar Kopienas ārējā tranzīta procedūru.

Regulas Nr.2913/92 92.panta 1.punkts noteic, ka ārējā tranzīta procedūra beidzas un tranzīta dokumentu turētāja pienākumi ir izpildīti, kad preces, uz kurām procedūra attiecas, un vajadzīgie dokumenti ir uzrādīti galamērķa muitas iestādē saskaņā ar attiecīgās procedūras noteikumiem. Panta 2.punkts paredz, ka muitas dienesti izbeidz procedūru, ja tās, pamatojoties uz nosūtītāja muitas iestādē un galamērķa muitas iestādē pieejamo datu salīdzinājumu, var konstatēt, ka procedūra ir beigusies pareizi.

Regulas Nr.2913/92 4.panta 19.punkts noteic, ka „preču uzrādīšana muitai" nozīmē paziņošanu noteiktā kārtībā muitas dienestiem par preču nogādāšanu muitas iestādē vai citā muitas dienestu paredzētā vai akceptētā vietā. Savukārt saskaņā ar 40.pantu preces, kas nonāk Kopienas muitas teritorijā, muitai uzrāda persona, kas ieved preces šajā teritorijā, vai attiecīgi tā persona, kura uzņemas atbildību par preču pārvadāšanu pēc ievešanas.

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, lai pabeigtu tranzīta procedūru, personai, kura ieved preces Kopienas teritorijā, vai arī preces

pārvadātājam, kurš uzņēmies atbildību par preču pārvadāšanu, galamērķa muitas iestādē jāuzrāda nepieciešamie dokumenti saskaņā ar attiecīgās procedūras noteikumiem. Tā kā muitas deklarācijas T1 MRN 04LTLUA00000268384 50.ailē kā saistību izpildītāja ir norādīta pieteicēja, tad izskatāmajā gadījumā pieteicējai bija pienākums saņēmēja muitas iestādē Terehovas muitas kontroles punktā (saskaņā ar muitas deklarācijas 53.ailē norādīto) uzrādīt nepieciešamos dokumentus saskaņā ar ārējā tranzīta procedūras noteikumiem. Par minētā pienākuma neizpildīšanu atbildīga ir pieteicēja.

[15] No lietā konstatētajiem apstākļiem izriet, ka muitas deklarācijā norādītajā saņēmēja muitas iestādē Terehovas muitas kontroles punktā pieteicējas pārvadātā krava vispār netika nogādāta, bet tā tika izkrauta Rīgā, Atlantijas ielā 15, noņemot muitas nodrošinājumu – plombu, nepiedaloties muitas amatpersonai. Muitas iestādē netika iesniegti nepieciešamie dokumenti, kas saskaņā ar Komisijas 1993.gada 2.jūlija Regulas (EEK) Nr.2454/93, kas noteic īstenošanas noteikumus Regulai Nr.2913/92 (turpmāk – Regula Nr.2454/93) 455.panta 3.punktu apliecinātu tranzīta procedūras pabeigšanu (piemēram, uzrādot muitas dienestu apliecinātu dokumentu, kas pierāda, ka attiecīgās preces ir uzrādītas galamērķa muitas iestādē; tādā dokumentā jābūt informācijai, pēc kuras preces iespējams identificēt). Tādējādi tika pārkāpti ārējā tranzīta procedūras noteikumi un tranzīta procedūra netika pabeigta, kā arī par tranzīta procedūras noteikumu pārkāpšanu muitas iestādei netika paziņots.

Kriminālprocesa ietvaros ir noskaidrots, ka pārvadātājam bija zināma kravas izkraušanas vieta Rīgā, Atlantijas ielā 15, tādēļ pārvadātājs nevarēja nezināt, ka norādītajā adresē muitas noliktava neatrodas. Līdz ar to pārvadātājs ir apzinājies (vai tam bija jāapzinās), ka Rīgā, Atlantijas ielā 15 kravu izkraut nedrīkst. Apgabaltiesa uzskata, ka, veicot pārvadājumus saskaņā ar ārējā tranzīta procedūras noteikumiem, no pārvadātāja (principāla) ir sagaidāms, ka tas pārzina attiecīgo muitas procedūru. Lietā nav konstatējami no pieteicējas rīcības neatkarīgi apstākļi, kuru dēļ pieteicējai nebūtu bijis iespējams ievērot tranzīta procedūras noteikumus. Turklāt pieteicēja nav ziņojusi attiecīgajai muitas iestādei par apstākļiem, kas liedz ievērot tiesību normu prasības, kas attiecas uz ārējā tranzīta procedūru. Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē, ka pieteicēja būtu rīkojusies ar pienācīgu rūpību, pārliecinoties, vai tiek ievēroti ārējā tranzīta noteikumi. Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka lietā nav konstatējami apstākļi, kas izslēdz muitas parāda rašanos. Tas, ka pārvadātājs ir prettiesiski izsniedzis kravu, noņemot muitas nodrošinājumu bez muitas amatpersonas klātbūtnes, liecina par to, ka krava tika nelikumīgi izņemta no muitas uzraudzības, kā rezultātā arī radās muitas parāds.

Ņemot vērā minēto, pieteicēja ir atzīstama par muitas parādnieku, jo tieši no pieteicējas bija atkarīgs, vai ārējo tranzīta procedūru būs iespējams pabeigt.

[16] Saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 215.panta 1.punktu muitas parāds rodas vietā, kur notiek tie notikumi, kas to rada.

Tādējādi tā Eiropas Savienības dalībvalsts, kurā ir radies muitas parāds, ir atbildīga par tā piedziņu. Izskatāmajā gadījumā muitas parāds ir radies Latvijas Republikā. Saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 204.panta 1.punkta „a" apakšpunktu ievedmuitas parāds rodas, neizpildot kādu no pienākumiem, ko uzliek ievedmuitas nodoklim pakļaujamo preču pagaidu glabāšana vai tās muitas procedūras izmantošana, kurā tās nodotas. Izskatāmajā gadījumā netika izpildīti ārējā tranzīta noteikumi. No Regulas Nr.2454/93 341.panta izriet, ka muitas un citu nodokļu parāds nozīmē personas pienākumu (ja preces ir nodotas tranzīta procedūrai) samaksāt ievedmuitas vai izvedmuitas nodokli un citus nodokļus.

Regulas Nr.2913/92 29.pants citastarp noteic, ka ievestu preču muitas vērtība līdzinās darījuma vērtībai, tas ir, cenai, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama par precēm, pārdodot tās izvešanai uz Kopienas muitas teritoriju.

Tā kā izskatāmajā gadījumā preces netika pārdotas izvešanai uz Kopienas muitas teritoriju, tad minētā tiesību norma nav piemērojama, proti, konkrētajā gadījumā darījums ir noticis starp ārpuskopienas valstīm, līdz ar to šī darījuma vērtība nav piemērojama attiecībā uz Kopienas muitas teritoriju.

Regulas Nr.2913/92 30.panta 1.punkts noteic, ka gadījumā, ja muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar 29.pantu, tā ir jānosaka, secīgi piemērojot 2.punkta „a", „b", „c" un „d" apakšpunktu līdz pirmajam apakšpunktam, pēc kura to var noteikt [..].

Minētā panta 2.punktā noteikts, ka muitas vērtība, ko nosaka saskaņā ar šo pantu, ir: a) darījuma vērtība vienādām precēm, kas pārdotas izvešanai uz Kopienu un izvestas tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces; b) darījuma vērtība līdzīgām precēm, kas pārdotas izvešanai uz Kopienu un izvestas tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces; c) vērtība, kas balstās uz vienas vienības cenu, par kādu vienādas vai līdzīgas ievestās preces tiek pārdotas Kopienā vislielākajā kopapjomā personām, kas nav saistītas ar pārdevēju; d) izskaitļotā vērtība, ko veido šādu lielumu summa: ievesto preču ražošanā izmantoto materiālu un izgatavošanas vai citu pārstrādes darbību cena vai vērtība; peļņas un vispārīgo izdevumu summa, kas vienāda ar summu, kas parasti parādās, pārdodot tāda paša veida vai tipa preces kā novērtējamās, kuras izvešanai uz Kopienu izgatavo izvedējas valsts ražotāji; 32.panta 1.punkta „e" apakšpunktā minēto priekšmetu cena vai vērtība.

Ievērojot to, ka iepriekš minētā norma attiecināma uz preču ievešanu Kopienas teritorijā, un, ņemot vērā to, ka izskatāmajā gadījumā pieteicēja nav iesniegusi dokumentus, kas apliecinātu preču ievešanu Kopienas teritorijā, tad minētās metodes konkrētajā gadījumā nav piemērojamas.

Saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 31.panta 1.punktu gadījumā, ja ievesto preču muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar 29. vai 30.pantu, to nosaka, pamatojoties uz Kopienā pieejamiem datiem, izmantojot pieņemamus līdzekļus, kas atbilst principiem un vispārīgiem noteikumiem, kas ietverti Nolīgumā par Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu, Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII pantā, vai arī šās nodaļas noteikumos.

Atbilstoši Regulas Nr.2913/92 31.panta 2.punktam par pamatu muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar 1.punktu nevar būt: a) Kopienā ražotu preču pārdošanas cena Kopienā; b) sistēma, kas paredz muitas vajadzībām pieņemt augstāko no divām alternatīvām vērtībām; c) preču cena izvešanas valsts vietējā tirgū; d) ražošanas izmaksas, izņemot izskaitļotās vērtības, kas noteiktas vienādu vai līdzīgu preču gadījumā saskaņā ar 30.panta 2.punkta „d" apakšpunktu; e) preču cenas izvešanai uz valsti, kas neietilpst Kopienas muitas teritorijā; f) viszemākās muitas vērtības; g) brīvi noteiktas vai fiktīvas vērtības.

Ievērojot minēto, VID nebija tiesīgs noteikt pieteicējas pārvadāto preču muitas vērtību, pamatojoties uz preču cenu izvešanas valsts vietējā tirgū un pamatojoties uz preču cenu izvešanai uz valsti, kas neietilpst Kopienas muitas teritorijā. Līdz ar to par pamatu preču muitas vērtības noteikšanai izskatāmajā gadījumā nevar būt rēķinā (invoice Nr.8C) norādītā preču vērtība.

[17] Saskaņā ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vērtības noteikšanas nolīgumu preču muitas vērtība nosakāma: izmantojot pamatotus paņēmienus; saskaņā ar 1994.gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību 7.panta principiem un vispārējiem noteikumiem; pamatojoties uz ievešanas valstī pieejamiem datiem.

Saskaņā ar Regulas Nr.2454/93 23.pielikumu „Skaidrojošās piezīmes par muitas vērtību", ja ievesto preču muitas vērtība tiek noteikta pēc Regulas Nr.2913/92 31.panta nosacījumiem, tad novērtējuma paņēmieniem vajadzētu būt Regulas Nr.2913/92 29.pantā un 30.panta 2.punktā noteiktajiem paņēmieniem, taču samērīga elastība šādu paņēmienu pielietošanā būtu atbilstoša 31.panta 1.punkta mērķiem un noteikumiem. Nosakot preču muitas vērtību pēc Regulas Nr.2913/92 31.panta nosacījumiem līdzīgām precēm, prasība, ka līdzīgas preces būtu jāizved tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā kā novērtējamās preces, varētu būt interpretējama elastīgi; preču muitas novērtējuma pamatā varētu būt līdzīgas ievestas preces, kas nav ražotas novērtējamo preču izvešanas valstī; varētu izmantot līdzīgu ievestu preču muitas vērtības, kas jau ir noteiktas saskaņā ar Regulas Nr.2913/92 30.panta 2.punkta „c" un „d" apakšpunktu.

Ievērojot minēto, VID pamatoti preces muitas vērtību noteicis atbilstoši Regulas Nr.2913/92 31.panta nosacījumiem, izmantojot nodokļu administrācijas datu bāzēs un dokumentāli pieejamo informāciju par līdzīgu ievesto preču cenām.

[18] Konkrētajā gadījumā vērā ņemtas deklarācijas, ar kurām Latvijā ievestas saldētas zivis ar preču kodu 030379 19 00 (*lietas II sējuma 35.-42.lapa*).

Novērtējot šos pierādījumus, apgabaltiesa ņem vērā tikai tās deklarācijas, kas sastādītas pēc 2004.gada 1.maija, proti, pēc tam, kad Latvija iestājusies Eiropas Savienībā. Deklarācijas, kas sastādītas pirms šī datuma, nevar tikt ņemtas vērā kā Kopienā pieejamie dati, jo neviena no deklarācijās norādītajām valstīm nebija Eiropas Savienības dalībvalsts (*sk. lietas II sējuma 37., 38., 41. un*

42.lapa).

Pārbaudot deklarācijas, kas sastādītas pēc 2004.gada 1.maija (*lietas II sējuma 35., 36., 39. un 40.lapa*), apgabaltiesa secina, ka tās ir pieļaujams pierādījums, jo šīs deklarācijas sastādītas 2005.gada janvārī un aprīlī, proti, nepilnu gadu (septiņus un desmit mēnešus) pēc tam, kad pieteicēja uzsākusi saldēto pārtikas preču pārvadājumu (2004.gada 19.jūnijā), tātad – aptuveni tajā pašā laikā. Ņemot vērā pieļaujamo elastīgo interpretāciju, apgabaltiesas ieskatā ar jēdzienu „aptuveni tajā pašā laikā" ir saprotams arī minētais laika posms.

Kā jau minēts, atbildētājs kā pierādījumu pieteicējas pārvadāto preču muitas vērtības noteikšanai ņēmis vērā deklarācijas par Latvijā ievestām saldētām zivīm ar preču kodu 030379 19 00. Taču pieteicēja ievedusi saldētas stavridas ar preču kodu 030379 91 00. Līdz ar to pārbaudāms, vai atbildētājs varēja ņemt vērā šīs deklarācijas, aprēķinot pieteicējas pārvadāto preču muitas vērtību.

No Komisijas 2003.gada 11.septembra Regulas (EK) Nr.1789/2003 par grozījumiem Padomes Regulas (EEK) Nr.2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikumā (turpmāk – Regula Nr.1789/2003, *spēkā laikā, kad pieteicēja ieveda preces*) izriet, ka ar preču kodu 030379 91 apzīmē stavridas, bet preču kodam 030379 19 atbilst apraksts „citādas".

Regulas Nr.1789/2003 3.nodaļā klasificētas zivis un vēžveidīgie, mīkstmieši un citi ūdens bezmugurkaulnieki. Tālāk šī klasifikācija sadalīta sekojoši: dzīvas zivis (KN kods 0301); svaigas vai dzesinātas zivis (KN kods 0302); saldētas zivis (KN kods 0303); svaiga, dzesināta vai saldēta zivju fileja un citāds zivju mīkstums (KN kods 0304); utt.

Pozīcija 030379 atbilst aprakstam „--citādas", kas savukārt pakārtota aprakstam „-citādas zivis, izņemot to aknas, ikrus un pieņus" (bez KN koda). Tālāk šī pozīcija sadalīta „---saldūdens zivis", kurai pakārtota apakšpozīcija ar KN kodu 030379 19 ar aprakstu „----citādas", un „---jūras zivis", kurai pakārtota apakšpozīcija ar KN kodu 030379 91 ar aprakstu „----stavridas".

Regulas Nr.1789/2003 I sadaļas „Vispārīgi noteikumi" A. apakšnodaļas „Vispārīgi kombinētās nomenklatūras interpretācijas noteikumi" 6.punktā noteikts, ka juridiski preču klasifikāciju pozīciju apakšpozīcijās nosaka apakšpozīciju ieraksti un piezīmes, kā arī iepriekš minētie noteikumi pēc analoģijas, ievērojot, ka salīdzināmas ir tikai viena līmeņa apakšpozīcijas. Piemērojot šo noteikumu, ņem vērā arī atbilstīgo sadaļu un nodaļu piezīmes, ja vien konteksts nenosaka citādi.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka preces, kas ietilpst vienā apakšpozīcijā, ir salīdzināmas. Līdz ar to izskatāmās lietas ietvaros ir iespējams salīdzināt pieteicējas pārvadāto preču muitas vērtību ar atbildētāja iesniegtajās deklarācijās minēto muitas vērtību. Tā kā iepriekš minētie normatīvie akti pieļauj muitas vērtību noteikt ne tikai pēc vienādām precēm, bet arī – pēc līdzīgām, tad apgabaltiesa uzskata, ka atbildētājs pamatoti ņēmis vērā iepriekš minētās muitas deklarācijas, lai aprēķinātu pieteicējas pārvadāto preču muitas vērtību.

No atbildētāja iesniegtajām muitas deklarācijām, kuras sastādītas pēc 2004.gada 1.maija, redzams, ka saldēto zivju vienas vienības cena (statistisko vērtību (46.pozīcija) dalot ar preces neto svaru (38.pozīcija)) attiecīgi ir Ls 0,42, Ls 0,45, Ls 0,42 un Ls 0,45. Tādējādi vidējā saldēto zivju vērtība ir Ls 0,435. Pieteicējai aprēķinātā ievesto preču vērtība noteikta Ls 0,43 par kilogramu. Tādējādi atzīstams, ka atbildētājs pareizi noteicis preču muitas vērtību un tā atbilst Kopienā pieejamiem datiem.

[19] Precēm – sasaldēta stavrida (KN kods 030379 91 00) VID ir pareizi piemērojis muitas nodokļa likmi 15% apmērā, kaut gan nepareizi piemērota norma, saskaņā ar kuru šis tarifs noteikts, jo piemērotā regula (Nr.2505/92) preču ievešanas laikā vairs nebija spēkā. Taču saskaņā ar 2004.gadā spēkā esošo Regulu Nr.1789/2003 pieteicējas ievestajām precēm muitas nodokļu likme arī ir 15%, līdz ar to atbildētāja kļūda nav ietekmējusi Lēmuma tiesiskumu pēc būtības.

Ar PVN apliekamos darījumus un to apliekamo vērtību regulē likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" (*šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēkā brīdī, kad preces tika ievestas*) 2.pants, kura otrās daļas 3.punkts noteic, ka saimnieciskās darbības ietvaros veiktie ar PVN apliekamie darījumi ir arī preču imports.

Preču imports saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 17.punktu ir preču ievešana iekšzemē no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām.

Atbilstoši minētā likuma 12.panta otrajai daļai, ja preces tiek ievestas iekšzemē, nodokli maksā jebkura persona, izlaižot preces brīvam apgrozījumam. Nodoklis par preču importu kļūst iekasējams tajā brīdī, kad kļūst iekasējams muitas nodoklis.

Savukārt 2.panta astotajā daļā noteikts, ka preču importa darījumos ar PVN apliekamajā vērtībā iekļauj importēto preču muitas vērtību, preču transporta pakalpojuma vērtību no Eiropas Savienības robežas līdz preču saņēmējam (vai preču pārvadājuma pavaddokumentos norādītajai pirmajai preču pārkraušanas vietai Latvijas Republikas muitas teritorijā), aprēķināto muitas nodokli, aprēķināto akcīzes nodokli, citus aprēķinātos nodokļus un nodevas, ja to paredz konkrētie normatīvie akti, izņemot PVN, kā arī iekļauj šā likuma 7.panta pirmās daļas 2.punktā minēto pakalpojumu vērtību, ja tā nav iekļauta muitas vērtībā.

Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 5.panta pirmo daļu PVN likme ir 18 procentu apmērā no darījuma apliekamās vērtības.

Apgabaltiesa atzīst, ka minēto tiesību normu prasības VID ir izpildījis, jo, aprēķinot PVN, VID ir ņēmis vērā gan preču muitas vērtību, gan muitas nodokli. Līdz ar to pieteicējai ir pamatoti uzlikts pienākums samaksāt ievedmuitas nodokli Ls 1409,33 un PVN Ls 1944,87 apmērā. Tādējādi atcelt Lēmumu nav pamata.

[20] Pirmās instances tiesa nepareizi novērtējusi lietas tiesiskos apstākļus, tāpēc taisījusi nepamatotu spriedumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt Lietuvas uzņēmuma „Janinos Kirkutienes" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2005.gada 5.septembra lēmuma Nr.16.11.2/1669 atcelšanu.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	Dz.Amerika
Tiesneses	*(paraksts)*	I.Meldere
	(paraksts)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS:
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese Dz.Amerika
Rīgā 2012.gada 27.janvārī